

ניהול בטיחות

מפעל איננו חייב להיות גדול או עתיר בכוח אדם כדי לקיים מערכת בטיחות ברמה טובה. רצון טוב, תשומת לב, מילוי נהלים ויישום דרישות החוק בנושאי הבטיחות והגיהות, בנוסף לשיתוף פעולה עם ההנהלה, מהווים בסיס לשיגרת עבודה בטיחותית נאותה

מאת אלכס אפשטיין

מפעל 'טק-סיין' (TechSign) לתכנון וייצור שלטים מעוצבים, קמורים ומודולריים, בעיקר למטרות שילוט פנימי במבנים ובמשרדים, פועל באזור התעשייה של אשדוד. המפעל שהוקם בשנת 1992 מעסיק כ-80 עובדים, חציים בייצור והמחצית השנייה בתכנון, פיתוח ושירותי משרד שונים, הנחוצים לפעילותו השוטפת של המפעל.

חומרי הגלם הם פרופילים מעוצבים מאלומיניום, לוחות פלסטיק שטוחים ואביזרים שונים לחיבורים ולגימור. הפעילות היצרנית כוללת פעילות לוגיסטית (קליטה של חומרי הגלם ואחסנתם), חיתוך והרכבה של רכיבי השלטים, אריזת המוצר המוגמר, הכנתו למשלוח ושינוע התוצרת ליעדיה.

בביקורנו במפעל נכחנו בתהליכי הייצור ובליווי הצמוד של מערך ניהול הבטיחות במקום, אשר נועד להבטיח עבודה שוטפת, ללא תאונות, ועמידה בדרישותיהם של מנגנוני הפיקוח החיצוניים השונים.

ניהול הבטיחות מתחיל מההנהלה אשר מעוניינת ותומכת בפעילות בטיחותית אשר תאפשר ניהול ייצור בלתי מופרע. האחראי על תיק הבטיחות הוא מר **מיכאל כהן**. במפעל גם פועלת כסידרה ועדת בטיחות שחברים בה 2 חברי הנהלה ו-2 נציגי עובדים, אשר מתכנסת לדון בנושאי הבטיחות השוטפים בעבודת המפעל.

בסיור במפעל המרווח והמסודר הוצגו בפנינו דרכי הטיפול במספר נושאי בטיחות אשר ראוי ללמוד אותן. המפעל גם משתתף בפרויקט "מניע" (מערכת ניהול עצמי) שמפעיל המוסד לבטיחות ולגיהות במפעלים המעסיקים בין 25 ל-100 עובדים.

מכונת הכרסום המשומשת שרכש המפעל

צירוף תוויות ממוספרות לפי סעיפי ליקוי שאותרו בבחינה בטיחותית (1)

ניהול הבטיחות

בניהול הבטיחות ביטק-סיין נעשה שימוש ב"תיק הבטיחות" למעקב שוטף על ביצוע הנושאים השונים. בתיק נכללים המדורים הבאים:

- משרד התמי"ת - תכתובת, פעילות משותפת;
- ישיבות ועדות בטיחות - פרוטוקולים;
- המוסד לבטיחות ולגיהות - תכתובת, פעילות משותפת;
- בדיקות ניטור סביבתי - רעש;
- בדיקות רפואיות;
- הדרכות לעובדים;

- רישיון עסק;
- אישור שירותי הכיבוי;
- בדיקות תקופתיות בצידוד;
- גיליונות בטיחות לחומרים המשמשים במפעל.

הערכת בטיחות למיתקן חדש

כל מיתקן חדש המוכנס לעבודה עובר לפני תחילת השימוש בו בחינה של איש הבטיחות במפעל, לגבי היבטי הבטיחות בהפעלתו. הבדיקה כוללת גם את קיומם של ספר המכונה והוראות שונות הנדרשות להפעלה שוטפת וכן

כמפעל לייצור שלטים

שוטפות במהלך יום העבודה. הטופס כולל פרטים על נושא הליקוי, המלצה לפתרון מיידי ובקשה לעדכון ממי שאחראי על תיקון הליקוי.

חוברת הוראות בטיחות וההדרכה לבטיחות

הוראות הבטיחות המפעליות מתייחסות לעבודות המבוצעות במפעל ולמכשירים המופעלים בו. ההוראות מרוכזות בחוברת, אשר משמשת, באופן יומיומי, להכוונת העובדים - כאשר הם ניגשים להפעיל מכשירים וציוד - בנוגע לדרך שבה עליהם לבצע את המטלות. הנושאים השונים ממוינים בחוברת לפי אזורי העבודה, השימוש בציוד המיועד להפעלה בכל אזור ונושאים כלליים - כולל, פירוט הסיכונים וציוד המגן האישי הנדרש. כדי שלא להשאיר שום מקום לטעויות, כלולות בחוברת לצד ההוראות הרלוונטיות תמונות של הציוד שבו מדובר. החוברת מהווה את הבסיס להדרכת עובדים חדשים. כל עובד חדש נדרש, לפני שהוא מורשה להיכנס לעבודה השוטפת, לעמוד במבחן (עשרות שאלות בכתב) שגובש במפעל, בציון 90 לפחות.

עובד חדש המגיע למפעל מקבל לידי עותק של חוברת הבטיחות המפעלית וטופס של מבחן הבטיחות, הכולל עשרות שאלות המבוססות על תכני החוברת. החומר מלווה במכתב המדגיש את חשיבות הבטיחות לשימור הנכס היקר ביותר לאדם ולמפעל - שלומו ובריאותו של העובד. את אלה אפשר לקיים ע"י הימנעות ממעורבות באירועי בטיחות (תאונות עבודה וכמעט תאונות) - בעזרת המידע על הסיכונים השונים והדרכים למניעתם. השאלות המוצגות לעובדים במבחן יורדות לפרטים וכדי להגיע לתשובות הנכונות נדרשת קריאה מדוקדקת של כל חוברת הוראות הבטיחות.

ציוד מגן אישי

המפעל מעמיד לרשות העובדים ציוד מגן אישי, מחברות מובילות ובאיכות גבוהה, ומחייב את עובדיו להשתמש בצמ"א תמיד, בהתאם לצורכי העבודה.

במפעל גם מתאמצים להתאים את הציוד לנוחיות העובדים. לדוגמה: רכישת כפפות עבודה מעור עם בתי אצבעות חתוכים, המקלים תפיסה ושינוע של חומרים שונים במהלך העבודה.

חומרי עזר בעבודה

המפעל מתאמץ להקטין ככל האפשר את הסיכונים מחומרי עזר בעבודה (ממיסים, נוזלי קירור לחיתוך). לדוגמה: נוזל קירור לחיתוך מחומר על בסיס שמן מינרלי הוחלף לאחר איתור ובדיקה בחומר אחר על בסיס מים, שהוא ידידותי יותר לעובד ולסביבה. ■

צירוף תוויות ממוספרות לפי סעיפי ליקוי שאתרו בבחינה בטיחותית (2)

5. לבצע בדיקת הארקה ראשית;
6. להחליף בורר מצבים של מנוע פולי, כולל כבל זינה;
7. לבצע חיווט חדש של הארקות במכונה;
8. להחליף חיווט זינה לנוורת 24 וולט;
9. להחליף כבל זינה ראשי;
10. להחליף קופסת הפעלה כולל טבעות ריפוד למניעת שחיקה בפתחי יציאה;
11. לסגור את קופסאות ההתנגדות;
12. לסגור באמצעות בידוד את כל קצות המוליכים החשמליים שבתוך ארון הפיקוד;
13. להחליף את מפסק תאורת ה-24 וולט;
14. להחליף את מנגנון הנעילה ולהצטייד במפתח לנעילה/פתיחה של ארון הפיקוד;

נת"ב - נקודת תורפה בטיחותית

האחראי על הבטיחות משתמש באופן שוטף בטופס נת"ב (נקודת תורפה בטיחותית), אשר בו מרוכזים המימצאים של ליקויי בטיחות שאותרו במפעל במסגרת סיור הבוקר ותנועות

(צילום של שלט מהקטלוג): המוצר של מפעל 'טק-סיין'

הכנת דוח על הנושאים המחייבים שיפור והמשך טיפול.

- במקביל להכנת הדיווח מודבקות במקום המתאים על הציוד תוויות של מספרים, בהתאמה למספר ההערה בדוח. לדוגמה, ההערות הממוספרות מתוך דוח שנערך לאחר בדיקת מכונת כרסום משומשת שנרכשה לא מכבר:
1. להחליף מפסק בורר ראשי בארון הפיקוד;
 2. למגן חיווט של מד קליבר אלקטרוני;
 3. להחליף צינור שרשרתי של קליבר אלקטרוני מארון הפיקוד;
 4. לבצע בדיקת נתיכים;